

1

Een rampzalig ontbijt

Zoals vaak het geval is, begon het allemaal 's ochtends. Mama maakte het aanrecht schoon met een sponsje. De kinderen Hellemaa – Hilla (11 jaar), Kaapo (9 jaar) en Maikki (6 jaar en 4 maanden) – zaten aan de ronde keukentafel en aten rice krispies.

Op de radio was het nieuws te horen: *schoolvakanties begonnen, warm weer op komst, toestand op de wegen dit weekend rustig...*

Mama hield het sponsje boven het aanrecht in de lucht en draaide zich om naar de kinderen. Ze was nerveus, en niet voor niets.

‘Eigenlijk is vandaag de vertrekdag, maar de treinkaartjes zijn nog steeds niet gekomen,’ zei ze boos. ‘Dat winnende lot was waarschijnlijk alleen maar bedrog. Een reis naar Lapland en een wellnesskuur van twee weken winnen! Nee, nee. Zulke dingen gebeuren niet in het echt.’

Mama draaide zich weer om naar het aanrecht en ging verder met schrobben. Ondertussen mompelde ze: ‘Toch dacht ik dat het waar was. Ik heb zelfs mijn koffer al gepakt, maar die tickets zijn nergens te bekennen.’

De kinderen keken elkaar snel even aan.

‘De oppas ook niet,’ zei Hilla.

‘De oppas ook niet,’ herhaalde mama.

‘En de Onzichtbare Stem ook niet,’ ging Maikki verder.

Mama fronste haar voorhoofd.

‘Maar de Onzichtbare Stem is wel heel vaak te horen,’ zei Kaapo.

‘En als je vaak te horen bent, hoeft je niet zichtbaar te zijn,’ grinnikte Hilla.

‘Hou eens op met dat gedoe over die Onzichtbare Stem,’ zei mama streng. ‘Papa komt vannacht thuis, dat weten jullie heel goed. Hij zit al in het vliegtuig.’

‘Tuurlijk,’ fluisterde Hilla tegen Kaapo. De Onzichtbare Stem was niet zo heel goed in op tijd thuis-komen.

‘Wat zitten jullie te fluisteren?’ vroeg mama.

‘Niets,’ zei Kaapo snel.

De deurbel ging.

‘Daar is-ie!’ riep mama. Ze wierp een blik om zich heen. De keuken was nog steeds een chaos.

‘Ik ga opendoen,’ zei Hilla, en ze sprong overeind. Mama veegde snel met het schuursponsje de kruimels van tafel en haastte zich achter Hilla aan de gang in.

De postbode stond in de deuropening. Het was niet dezelfde man als altijd; deze was keuriger en kwieker. Hij droeg een geel jasje, een grijze pet en een grijze stropdas van synthetisch materiaal. Hij was overduidelijk niet op de postfiets hiernaartoe gereden.

‘Is Mari Hellemaa thuis?’ vroeg hij beleefd. ‘Ik heb een zending voor haar. Iemand moet kwiteren dat het poststuk in ontvangst is genomen.’

‘Kwiteren?’ herhaalde Hilla.

‘Ondertekenen,’ verduidelijkte de postbode.

Mama veegde haar handen af aan haar schort en zette een stap naar voren.

‘Ik ben Mari Hellemaa,’ zei ze. ‘Ik heb een vakantie gewonnen bij een verloting. Dat daar zijn vast de treinkaartjes.’

De postbode knikte goedkeurend en reikte mama een papiertje en een pen aan. ‘Hier tekenen graag. En de naam ook voluit, alstublieft.’

Mama ondertekende. De postbode gaf haar een envelop.

‘Hier, alstublieft. Een prettige dag nog!’

Hij tilde zijn pet op en verdween in het trappenhuis.

Voorzichtig scheurde mama de envelop open.

‘Kijk aan, daar zijn ze,’ zei ze opgelucht. Ze haalde een opgevouwen blaadje papier uit de envelop, waar de tickets tussen zaten.

‘Wat staat erop?’ vroeg Hilla.

Mama vouwde het papiertje open en begon hardop te lezen:

Geachte winnares!

Nogmaals van harte gefeliciteerd! Eindelijk is het tijd om op reis te gaan. Het is tijd om de accu op te laden en te ontspannen. Het is tijd om aan uw eigen welzijn te denken, om wakker te worden van het gefluit van vogeltjes en kietelende zonnestralen. Welkom!

Over twee weken voelt u zich een nieuw mens. Onze ontspanningskuur gaat morgen om 12.00 uur van start, op een plek waarvan de precieze ligging wordt bekendgemaakt wanneer u hier aankomt. De kuur duurt exact twee weken, en al die tijd hebt u geen geld nodig, alleen warme kleren en een opgewekte kampeerstemming. Na de kuur wordt u terug naar huis gebracht, voor zover u zelf geen andere bestemming hebt gekozen. De speciale kuurtrein vertrekt vanavond om 20.00 uur vanaf het hoofdstation. Wees zo goed om op tijd te komen. U vindt de tickets in de envelop.

‘De speciale kuurtrein,’ herhaalde Hilla. ‘Mama is blijkbaar niet de enige die een ontspanningsreis heeft gewonnen.’

‘Die anderen moeten de reis natuurlijk zelf betalen, sufkop,’ verbeterde Kaapo haar. ‘Ja toch, mama?’

Mama gaf geen antwoord en staarde alleen maar naar de brief. Ze had een vreemde frons op haar voorhoofd.

‘Wat staat er?’ vroeg Hilla.

‘Goeie genade,’ zei mama. ‘Omdat jullie vader op zakenreis is, krijgen we een oppas die dag en nacht hier

blijft, totdat ik weer terug ben. Twee weken, dag en nacht!’

‘Heb je ze niet verteld dat de Onzichtbare Stem onderweg is naar huis?’ vroeg Kaapo.

‘Ik dacht dat het wel vanzelf sprak dat papa thuiskomt,’ snauwde mama.

‘Komt er een hulp bij ons wonen?’ vroeg Maikki blij,

want die was dol op alle soorten verzorgsters. Vooral op de juffen van het kinderdagverblijf, maar ook op de assistentes van het consultatiebureau en de tandartskliniek – op alle mogelijke verpleegsters, echt op iedereen.

‘Over overnachten is helemaal niet gesproken,’ mompelde mama. ‘Ik dacht dat er een gezinshulp zou komen die een paar keer per week schoonmaakt en eten kookt. Dit is echt iets heel anders.’

‘Wedden dat de Onzichtbare Stem helemaal niet thuiskomt als hij hoort dat er al een oppas is geregeld?’ fluisterde Hilla tegen Kaapo.

Die haalde zijn schouders op.

‘Dit hadden ze eerder moeten vertellen,’ ging mama hoofdschuddend verder. ‘Een wildvreemde! Waar moeten we die hier onderbrengen? We hebben niet eens een logeerkamer!’

‘Jouw bed is dan vrij,’ merkte Maikki op.

Mama schudde geïrriteerd haar hoofd en las verder.

‘Wat schrijven ze nog meer?’ vroeg Kaapo toen mama’s lippen ineens een strakke streep vormden.

‘Lees ’ns hardop,’ jengelde Maikki.

‘Wat heeft dit nou weer te betekenen?’ vroeg mama, en ze las voor:

U krijgt de kans om deel te nemen aan een geheim, bijzonder experiment, dat bedoeld is om nieuwe mogelijkheden op het gebied van huishoudelijk werk te onderzoeken. De gezinshulp die bij u thuis komt is een perfect voor haar taak opgeleide half-mens...

‘Een half-mens?!’ riep Maikki. ‘Wat?! Lees nog eens!’

‘Maikki, niet schreeuwen,’ zei Hilla. ‘Mama, lees verder.’

Dat deed mama:

... half-mens, zo iemand die vroeger een monster of een trol werd genoemd...

Hilla begon te giechelen. ‘Dit is een grap!’

‘Verborgen camera.’ Kaapo grijnsde, en hij spiedde om zich heen.

Maar Maikki staarde opgewonden naar haar moeder. Tintelend, blij. Kon dit waar zijn? Een monster bij haar thuis? Een monster als oppas?

Mama’s stem klonk gespannen toen ze verderging:

We willen er met nadruk op wijzen dat het wezen ongevaarlijk is. Dat neemt niet weg dat het om een heel vertrouwelijk experiment gaat. Er mag daarom absoluut niet met andere mensen over het wezen worden gesproken. Wie deze zwijgplicht schendt, krijgt een boete. Verder willen we u eraan herinneren dat u een geheimhoudingsovereenkomst hebt ondertekend toen u ermee akkoord ging deze prijs in ontvangst te nemen...

Mama sloeg haar blik op van de brief. Ze keek bezorgd.

‘In dat document was helemaal geen sprake van half-mensen en monsters,’ zei ze boos. ‘Ik dacht dat ik niet mocht verklappen wat voor relaxbehandelingen ze tij-

dens die reis naar Lapland aanbieden, maar dit is iets heel anders. Mijn kinderen zijn geen proefkonijnen! Ik laat me geen boetes opleggen in mijn eigen huis.'

'Nou, ik kan best een geheim bewaren!' riep Maikki. 'Ik wil dat die half-mens hier komt wonen!'

'Maikki, niet schreeuwen,' zei Kaapo.

Precies op dat moment ging de deurbel opnieuw.

'Jeetje mina,' zei mama geïrriteerd.

Hilla liep naar de deur en deed open. Een diepe, verbijsterde stilte daalde neer in de gang. Voor de deur stond een zwartbruin wezen. Het was groot en breed, en vulde bijna de hele deuropening. Maar wat was het? Het had twee gigantische voeten, waarmee het stevig op zijn plaats stond. Het had twee gigantische handen. Dat leken wel pannendecksels, en alle vier de vingers waren als rookworsten. In een van zijn handen hield het wezen een verkreukeld stukje papier.

Maar had het nou een dikke, warrige vacht, of droeg het een overall die gemaakt was van rafelige repen stof? Een vreemde geur verspreidde zich in de gang, als die van een aardappelkelder. Het wezen keek met zijn grote bolle en gele ogen boos in het rond en gromde iets. Maikki verstopte zich snel achter haar moeder.

Achter het wezen dook een bode in een grijs pak op, een andere man dan die van daarnet. Hij begroette het gezelschap met een nerveus hoofdknikje, kuchte en zei: 'Er is een zending voor u gekomen. Kunt u even ondertekenen?'

Hij wurmde een apparaatje voor elektronische ondertekening langs het wezen en reikte dat mama aan. Die

staarde het wezen aan, met haar mond een klein stukje open.

‘Mama, schrijf je naam op,’ zei Hilla terwijl ze haar moeder zachtjes een duwtje gaf.

‘Wat moeten we daarmee?’ vroeg mama.

‘De instructies zijn meegeleverd,’ zei de bode, en hij kuchte.

‘Onderteken nou,’ herhaalde Hilla.

‘En als ik dat niet wil?’ vroeg mama zachtjes.

‘U hebt eigenlijk geen keus,’ zei de bode. ‘Dit moest hier worden afgeleverd. Er is geen retouradres vermeld.’

‘Onderteken nou gewoon,’ drong Hilla aan.

‘Er zitten dus instructies bij?’ vroeg mama voor de zekerheid met een gespannen stem, en de bode knikte.

Mama pakte de elektronische pen en schreef een tikje trillend haar naam op het beeldschermje. De bode pakte het apparaat snel weer van haar af. ‘Een heel prettige dag nog verder,’ zei hij, waarna hij er vlug vandoor ging.

Maar de familie Hellemaa en de nieuwe oppas bleven als standbeelden bij de deur staan. Hilla staarde naar het wezen. Kaapo staarde naar het wezen. Mama wierp afwisselend een blik op het wezen en op haar kinderen, want ze wist niet of ze de kinderen snel moest redden, en zo ja, hoe dan, want ze bevonden zich op de vierde verdieping van hun flat en het wezen vulde de hele deuropening, en een andere uitgang was er niet.

‘Mama, is dat nou een monster?’ fluisterde Maikki achter de rug van haar moeder.

Het wezen liet een dof gegrom horen en stak Hilla, die toevallig het dichtstbij stond, een blaadje papier toe. Ze pakte het aarzelend aan.

Het wezen gromde nog een keer. Mama hapte geschrokken naar adem. Hilla vouwde het blaadje open. Het was verkreukeld, vies en hier en daar gescheurd. Er viel een kluitje aarde tussenuit, dat verkruimelde toen het op de grond rolde.

‘Dit is vast die gebruiksaanwijzing,’ zei Hilla. Mama fronste haar voorhoofd.

‘Wat staat erin?’ vroeg Kaapo.

Hilla las hardop voor:

Ontvangend gezin: Hellemaa

Verstuurd: Geschoolde half-mens, in de volksmond ‘monster’ genoemd, ***specialiteit:*** kinderoppas en gezinshulp.

Karakter: Niet gewelddadig, houdt van tv-kijken, is graag bij mensen thuis.

Overige opmerkingen: Geen eigennaam, wordt aangesproken met de naam ‘hulpmonster’ of alleen maar ‘monster’. Zorgt zelf voor zijn eigen voedsel. NB: Hij laat de kinderen nooit alleen thuis!

Kennis van de Finse taal: Slecht. Begrijpt de taal enigszins, maar spreekt die niet. Verbetering van de taalvaardigheid onwaarschijnlijk. NB: Gebrek aan taalvaardigheid is niet van invloed op zijn werk!

Onderkomen: In de gangkast (kast dient onmiddellijk leeggeruimd te worden).

‘Goeie griebels,’ jammerde mama. ‘Hoe gaat dit aflopen?’ Hilla en Kaapo wierpen elkaar een blik toe. Interessant, inderdaad: hoe zou dit aflopen?

Maikki kroop achter moeders rok vandaan. Ze keek naar het monster en glimlachte.

‘Hij is niet gevaarlijk,’ zei ze, en ze stak haar hand uit naar het wezen. ‘Moet je eens naar zijn ogen kijken. Hij wil hier blijven.’

2

De puzzelstukjes vallen op onverwachte plaatsen in elkaar

Ze moesten de planken uit de gangkast halen voordat het monster erin paste.

‘En waar laten we deze rommel nu?’ vroeg mama. De inhoud van de kast lag in twee stapels op de grond van de gang. Niemand gaf antwoord. Mama fronste haar voorhoofd en keek naar het monster.

‘Nou, vooruit, we proberen het. Naar binnen, naar binnen.’

Het wezen wurmde zich de kast in. Die was vrij smal, en om erin te passen moest het monster rechtop staan, met zijn armen strak langs zijn lichaam. Het ruimtegebrek leek hem niet te storen. Hij gromde tevreden.

‘Het is net een sigaar,’ zei Hilla.

‘Een harige sigaar,’ ging Kaapo verder.

‘Een moddersigaar!’ giechelde Maikki.

‘Kinderen,’ zei mama streng, maar zelf kon ze haar ogen ook niet van het wezen afhouden. Er leken voortdurend kleine kluitjes aarde van hem af te vallen. De gang was bedekt met een tapijt van grijze aardklontjes. Nog even en de hele flat zou op een aardappelkelder lijken; het rook er ook al naar.

De telefoon ging.

‘De Onzichtbare Stem,’ zei Hilla blij. ‘Ik neem wel op.’

‘Dat kan papa helemaal niet zijn. Die vliegt op dit moment boven de Atlantische Oceaan,’ zei mama vermoeid, en ze nam zelf op.

‘Hellemaa,’ zei ze.

Op datzelfde moment kreeg haar gezicht een uitdrukking van afgrijzen.

‘Sami! Wat krijgen we nou?! Waarom zit je niet in het vliegtuig?’

Hilla knikte veelbetekenend naar Kaapo. ‘Wat heb ik je gezegd?’ fluisterde ze.

‘Nietes, ik zei dat,’ fluisterde hij terug.

Mama luisterde bezorgd toe.

‘O, vandaar. Vandaar. Echt heel slechte timing, Sami. Er is hier namelijk een... O, dat weet je al?’

‘Dat stond immers in die brief,’ zei Kaapo met een knikje tegen Hilla.

‘Nou ja, het ziet eruit als...’ begon mama, en ze wierp een blik op het monster, dat tevreden met zijn rug tegen de achterwand van de kast schuurde. Overal om hem heen stoven wolkjes aarde op.

‘Hij is... vrij zanderig. Misschien moet hij gewassen worden. Hij lijkt het goed naar zijn zin te hebben in die kast. Ja, in de kast, hier in de gang. Daar moest hij immers in worden gestopt.’

Mama luisterde lange tijd zwijgend toe. Ze fronste chagrijnig haar wenkbrauwen.

‘Maar heb je dan ook gehoord dat dit tegelijkertijd een soort experiment is?’ vroeg ze. ‘Iemand wil onze kinde-

ren gebruiken om na te gaan of zo'n soort wezen voor kinderen kan zorgen. En als nou blijkt dat hij dat niet kan? Wat gebeurt er dan? Ik zeg die Lapland-reis af. Ik durf niet weg te gaan.'

Ze wierp een blik op de trol, die tot haar verrassing staand in slaap was gevallen. Zijn ogen waren dicht, en rustig ademend leunde hij tegen de achterwand van de kast.

'Mama, we redden ons heus wel,' zei Hilla. 'Je kunt gerust naar Lapland vertrekken.'

'Papa wil iets tegen je zeggen,' zei mama, en ze gaf de telefoon aan Hilla.

'Hoi,' begon Hilla. 'Nou ja, hij ruikt naar een aardappeldolder. Hij is inderdaad vrij groot, groot genoeg om... in een kast te passen. We zijn echt totaal niet bang! Wanneer kom je terug? O, een sneeuwstorm? Wat vreemd. Een sneeuwstorm in juni. Daar heb ik nog nooit van gehoord.'

Kaapo rolde met zijn ogen. Hilla beseftte niet dat het in juni niet voor iedereen zomer is. Bij sommigen is het dan zelfs winter. Het hangt er een beetje van af waar je bent op de aardbol.

'Minder voetballen en meer lezen, Hilla,' zei Kaapo. Ze stak haar tong naar hem uit en ging verder met het telefoongesprek.

'De koelkast zit vol met eten! Oké dan. Wacht even.'

Hilla stak Kaapo de telefoon toe. 'De Onzichtbare Stem wil met jou praten.'

Kaapo pakte de telefoon aan.

'Hallo. Eh... nee, Hilla zei niets.' Hij grimaste tegen

Hilla. De Onzichtbare Stem vond het niet leuk dat hij de Onzichtbare Stem werd genoemd. Kaapo ging verder: ‘Natuurlijk kan ik eten maken. In elk geval boterhammen smeren en mandarijnen pellen. Natuurlijk redden we ons wel. Hilla kan toch zeker alles? Of in elk geval, eh... pap koken bijvoorbeeld! O, Maikki? Geen idee. Vraag het Maikki zelf maar. Als jij met de eerstvolgende vlucht komt, zijn we sowieso maar één nacht alleen. Ja hoor, ja. Prima plan. Goed, tot gauw dan.’

Kaapo gaf de telefoon aan Maikki. ‘Maikki,’ zei hij. ‘*Hij* wil met je praten.’

‘Aha, met wie spreek ik? De Onzichtbare Stem? Je komt dus niet? Wat?’ babbelde ze terwijl ze naar mama keek, die haar wenkbrauwen optrok.

‘Dat maakt helemaal niet uit! Dat hadden we al verwacht. Ja, natuurlijk! Ik ben niet bang om thuis te zijn. Hilla en Kaapo en mijn ochtendjas zijn hier. Natuurlijk praat die nog steeds. Het is de beste ochtendjas die er bestaat.’

Mama schudde haar hoofd. Wat haar betreft hoefde papa niet alles wat er thuis gebeurde te weten. De raarste dingen konden net zo goed met een stoffer en blik worden opgeveegd en vanaf het balkon in de tuin worden gegooid, voordat iemand ook maar zou merken dat ze bestonden. Zoals die pratende ochtendjas van Maikki nu. Mama moest naar adem happen terwijl ze daaraan dacht. Ze was echt wel toe aan dat reisje naar Lapland.

Maikki bleef maar doorbabbelen.

‘Maar het is toch een monster? Ja, hij ziet er wel heel echt uit. Hij heeft gele ogen. Nee... Ik zal even kijken.’

Ze boog zich voorover om een blik in de kast te werpen. 'Vrij korte nagels. Wel hele vieze. Je zult het wel zien wanneer je er bent.'

Maikki luisterde even.

'Nee, dat is een *ochtendjas*. Dat is heus geen speelgoed. Goed, dat doen we!'

Ze gaf de telefoon terug aan mama.

'Hallo,' zei die in de hoorn. 'Natuurlijk gaat dit lukken. Je hebt nu toch ook gebeld? Inderdaad, grote kinderen. Uiteraard.'

Ze keek de kinderen onderzoekend aan.

'Laten we dat doen. Bel zo meteen nog een keer. Nee, jij. Jij bent immers altijd degene die belt. Goed, tot zo. Over drie minuten.'

Ze beëindigde het gesprek. 'Kinderen,' zei ze somber, 'jullie hebben al gehoord dat het vliegtuig van jullie vader niet kon vertrekken. Hij zei...'

'Dat ochtendjassen niet praten,' onderbrak Maikki haar giechelend.

'Nee, hij zei dat er een vreselijke sneeuwstorm woedde daarginds en dat het vliegtuig niet kon vertrekken. De volgende vlucht gaat over een paar uur en landt hier morgen overdag. Papa komt met dat vliegtuig, maar reddden jullie je tot die tijd met dát daar?' Ze knikte in de richting van de gangkast.

'Natuurlijk,' zei Hilla. 'Maar wat doen we dan wanneer de Onzichtbare Stem komt?'

'Wat bedoel je in vredesnaam?' vroeg mama.

'Waarschijnlijk bedoelt ze of we misschien een foto kunnen zien van de Onzichtbare Stem. Zodat we zeker

weten dat we de deur voor de juiste persoon opendoen,' legde Kaapo uit, en Hilla begon te giechelen.

Mama rolde met haar ogen.

'Geen geintjes, alsjeblieft. Hij is jullie vader. Hij moet reizen voor zijn werk. Denken jullie soms dat hij het leuk vindt om nooit thuis te zijn? Natuurlijk niet! Hou nou eens op met die flauwe grappen. Papa wilde vragen of jullie alleen durven te zijn met dat wezen totdat hij morgen thuiskomt. Of dat we iets anders moeten bedenken.'

'Natuurlijk durven we dat,' antwoordde Hilla. 'Het is toch een betrouwbare oppas? Dat stond op dat papiertje.'

'We willen alleen thuisblijven met 'm,' zei Maikki geruststellend.

'Kaapo, wat vind jij?' vroeg mama.

Kaapo keek naar het rustig ademende, slapende monster.

'Jawel, we redden ons wel,' zei hij.

De telefoon rinkelde opnieuw. Er waren drie minuten verstreken. De Onzichtbare Stem was heel stipt als het om de timing van zijn telefoontjes ging. Mama nam op.

'Hallo. Ja, hoi. Ja, dat hebben we. De kinderen zeggen dat ze zich wel redden. Al is het natuurlijk wel vreemd. Ja. Maar hebben we keus? Je hebt toch wel een sleutel?'

De kinderen keken elkaar aan. Hilla floot zachtjes. Er gebeurden allemaal rare dingen. Mama, die nooit ergens naartoe ging, ging op reis. Papa, die nooit thuis was, kwam naar huis. De kinderen, die nog nooit alleen thuis waren geweest, zouden een nacht in hun eentje door-

brengen. En in de gangkast sliep een geschoold monster, hoewel hun altijd was wijsgemaakt dat monsters niet bestonden.

‘Ik ga nu in bad,’ zei Maikki.

Hilla en Kaapo knikten. Het was goed dat er in elk geval één ding net zo was als altijd.